

Kort sagt

Filmene set af

Ib Monty (I.M.) Asbjørn Skytte (A.S.)
Ebbe Iversen (E.I.) Per Calum (P.C.)

ALT-UMULIG-MAND

Instruktør: JERRY LEWIS

At den sidste halve snes år ikke har været så nemme for Jerry Lewis afspejles i »Hardly Working«, hvormed Jerry Lewis forsøger et come back og prøver at komme på højde med sig selv. I filmens historie fremtræder et personligt dilemma i komisk maskering. Lewis er en klovn, der bliver arbejdsløs, og som forsøger at glide ind i en række normale jobs i det borgerlige samfund. Men engang klovn – altid klovn er filmens enkle statement. Og med så mange klovner i de højeste embeder, må der også være plads til klovner, der ved, at de er det. Derfor lader Lewis sin film slutte med, at hovedpersonen drager af sted til et klovneakademi for at dygtiggøre sig. Filmen er højst uegal, men det er ikke noget nyt. Det har de fleste af Jerry Lewis' film været. Dens svaghed er en vis brist på logik og sammenhæng i hans figur. Den gamle Jerry Lewis møder vi i en række af de gags, som han giver til bedste i sine forskellige personifikationer. Ikke alle er lige gode, men i visse er han på sit gamle niveau. Det er tydeligvis en film, som det har været meget nødvendigt for ham at lave. Tør man håbe, at den har befriet ham for nogle traumer, og at han vender frygteligt morsom tilbage. Han er en komiker, som vi stadig har hårdt brug for. (Hardly Working – USA 1979). I.M.

Jerry Lewis i »Alt-mulig-mand«

BLODIG MIDNAT

Instruktør: PAUL LYNCH

Når morderen i mørket tuller, helt vild og gal og skær og kuller, straks hoveder fra halsen ruller, til hyl og hvin fra disco-duller. Fjollede rim er passende til at beskrive en film så fjollet som denne gyser, der af al magt søger at camouflere sin canadiske, Toronto-baserede oprindelse for at ligne et produkt fra det sydlige naboland, hvis dårlige film jo kan sælges lettere end dårlige film fra andre lande. Dels har man til en af hovedrollerne (ikke den hovedløse) importeret den arme Jamie Lee Curtis, der åbenbart har en magnetisk tiltrækningskraft på galninge og gespenster, dels blander man uden skam i livet og i særdeleshed uden mindste originalitet en fad filmcocktail bestående af lige dele »Carrie« og »Maskernes nat« samt et par stænk »Saturday Night Fever«. Historien om øksemorderen, der hævner, at fire børn seks år tidligere drev en femte i døden, er et plat og plagsomt plagiat, og man ræddes ej for øksens blad, men er ved filmens slutning glad. (Prom Night – Canada 1980). E.I.

BRUGTE BILER

Instruktør: ROBERT ZEMECKIS

Som bekendt blev man i sin tid advaret mod at købe en brugt bil af en mand som Richard Nixon, og tør man tro denne film, skal man overhovedet ikke købe en brugt bil af nogen som helst i USA. Branchen beskrives som baseret på fup og fiduser af værste skuffe (kofangere fastklæbet med tyggegummi etc.), og filmen bruger den til at satirisere over den frie konkurrences yderste konsekvenser i form af kulørte salgsmetoder, alskens ufine tricks, politisk korrupsion og sågar et rask lille mord. Satiren er mildest talt håndfast, men til gengæld ikke fromt moraliserende, for historien om sympatiske slyngler kontra usympatiske er også en anarkistisk farce – ikke for folk med smag for dæmpet, raffineret humor, men ret morsom på sin egen grovkornede, hensynsløse facon. At Kurt Russell i hovedrollen som oversmart bilsælger med politiske ambitioner ligner en bortgemt fætter til Kennedy'erne, ligner en tilfældighed, der ligner en tanke. Og USA ligner en nation af lutter slyngler og tåber, hvad der ikke er sandt, men sjovt. (Used Cars – USA 1980). E.I.

BRÆNDT GUMMI

Instruktør: PETER CARTER

Filmene om de skræppe og individualistiske chauffører og deres store og tunge lastbiler, der krydser det amerikanske kontinent, er snart så mange, at man kan tale om en genre. Det er den evige cowboy, der nu er krøbet om bag rattet, og filmene følger ofte recepten fra standard-westerns. Således også i »Brændt gummi«, hvor Peter Fonda og Jerry Reed som et par fyre, der kun er sig selv, tager kampen op mod en kapitalistisk skurk, der bruger gangstermetoder for at udvide sit lastvognsimperium. Peter Carters film er på det absolut gennemsnitlige plan. I

visse glimt af livet blandt landevejens helte sporer man miljøægthed, men som helhed nøjes filmen med at præsentere klicheerne endnu engang. Mest bemærkelsesværdig er Helen Shaver som en handlekraftig pige, der slutter sig til heltene i kampen mod kapitalen. (High Ballin' – USA 1977). I.M.

Max von Sydow og Ornella Muti i »Flash Gordon«

FLASH GORDON

Instruktør: MIKE HODGES

»Flash Gordon« er Dino de Laurentiis' nyeste bidrag til rumgenren. Baseret på Alex Raymond's berømte tegneserie fra 30'erne krydser filmen elegant den fantastiske tegneseriestil à la Superman med den moderne filmtekniks udfoldelsesevner i det ydre rum. Resultatet er blevet en flot og gedigen underholdningsfilm, der holder interessens fanget, så længe den varer, og som hurtigt er glemt bagefter. Ud over sin super-heman-hovedperson og hans bly elskede byder historien på opkog af adskillige andre mystiske størrelser. F.eks. ligner de frit i rummet omkringflyvende fuglemænd til forveksling vore gamle vilde vikinger, mens skovfolket på planeten Arboria ser ud som var de netop emigreret fra Sherwoodskoven. Der er rigelige mængder af mærkelige væsener (nogle af dem dødsens uhyggelige, endda), træske kvinder og kække mandfolk med tilhørende fandenivoldske manddomsprøver. Selve grundideen i fortællingen, at alle de undertrykte folkeslag samles i oprør mod den grusomme og almægtige tyrann, Kejsers Ming, hører jo ikke kun hjemme i himmelhøvelvets fantasirum, men har stribet af paralleller i vor egen jordiske historie. Som i Superman-filmene hjælper det gevaldigt på løjerne, at dialogen er spækket med selvironi og glimt i øjet, og de filmomane vil kunne more sig over elskværdige stikpiller til Federico og andre af Dinos italienske venner. Som Flash Gordon og hans elskede Dale Arden er

Sam J. Jones og Melody Anderson flotte, men kedelige stereotyper, hvorimod der spilles stærkt i nogle af de ledende biroller. Max von Sydow er konstant fascinerende i sin fremstilling af den grumme tyran, og frem for alt yder Timothy Dalton som Robin Hood-figuren Prins Barin en fremragende rendyrket heroisk præstation, der gang på gang stjæler billedet fra den tuttenuttet uskyldige Flash. (Flash Gordon – England 1980). A.S.

GULD OG GAMLE DRENGE

Instruktør: MARTIN BREST

»Going in Style« lyder denne films originaltitel, og det er netop hvad den debuterende instruktør og manus-forfatter Martin Brest lader sine tre ældre gentlemen gøre. Pensionistlivet keder dem voldsomt, og den ugentlige check rækker slet ikke til at afhjælpe kedsomheden. Men den ældste af de tre (George Burns) finder en udvej. Lad os røve en bank, foreslår han en dag. Der er ikke noget at tabe. Lykkes kuppet får de penge. Opdages de, ja så får de højst nogle få år i fængsel, på statens regning, og når de kommer ud har deres pension trukket renter. Kuppet gennemføres netop så amatør-mæssigt, at de tre ældre herrer (de to andre spilles af Art Carney og Lee Strasberg) selvfølgelig må blive opdaget, men forinden når de for en kort tid at leve livet intenst. Så intenst, at den af dem umiddelbart efter kuppet dør af hjerteslag. De to andre tager til Las Vegas, hvor de vinder en hoben penge. Den oplevelse er mere end Carney kan holde til, og så er der kun Burns tilbage. Det er også ham, der bærer filmen med sit på én gang understatede og autoritative spil, og det er Burns der giver filmen eksistensberettigelse, omend Martin Brests instruktion ikke er uden kvaliteter. Der balanceres ganske fint mellem stilfærdig hverdagsrealisme, grotesk humor og ægte tragik. »Going in Style« ejer sin egen stil, og er den først og fremmest identisk med George Burns, så kan Martin Brest dog være glad og tilfreds med sin egen indsats og vi andre med hans. (Going in Style – USA 1980). P.C.

George Burns i »Guld og gamle drenge«

THE HUNTER

Instruktør: BUZZ KULIK

Steve McQueen, der døde for få måneder siden, var en god film værdig. Det fik han sjældent, og han var næppe selv uden skyld. Det gælder også for »The Hunter«, der er en historie om en nutidig bounty hunter, en dusørjæger. Han lever af at indfange flygtede kriminelle, som professionelle kautionister har pant i. Han er god til jobbet, synes han selv, og filmen giver ham ret uden nogensinde at sætte et reelt spørgsmålstegn ved den sag, skønt netop det job i McQueens version viser sig at medføre ikke blot gevaldige materielle skader men også tab af menneskeliv. Buzz Kuliks instruktion er kompetent, når det gælder de rene action-afsnit, men filmen har ambitioner om også at levere psykologisk menneskeskildring, og det kikker gevaldigt, skønt McQueen af og til spiller ganske følelsesstærkt. (The Hunter – USA 1980). P.C.

HÆV TITANIC

Instruktør: JERRY JAMESON

Da Titanic i 1912 gik til bunds under sin jomfrurejse fra Southampton til New York, havde den nogle kasser med det hidtil ukendte stof byzantium ombord. Det vil sige, det havde den slet ikke, men det tror hovedpersonerne i denne film, og da byzantium i en krig kan gøre selv atombomber så forældede som stenøkser, opstår der naturligvis et kapløb mellem amerikanerne og russerne om at få fingre i det sunke skib. Da filmen er amerikansk, kan man jo nok gætte, hvem der får hævet Titanic og vundet det nordatlantiske kapløb, men man er ærligt talt temmelig ligeglad. For ganske vist medvirker den målbevidste Jason Robards, den noble Alec Guinness og den attraktive Anne Archer, men hovedpersonen er immervæk et skibsvrag, og filmen er ikke god nok på bunden. I sine mange undervandsscener giver den sig oceaner af tid, hvorved spændingen omkring dette drivvåde drama i dybet om ikke ligefrem fordufter, så dog udvandes. Selv, når bølgerne går højt, er filmen en flad fornemmelse, som kunne have trængt til en saltvandsindsprøjtning. (Raise the Titanic – England 1980). E.I.

SELSKABSREJSEN

Instruktør: LASSE ÅBERG

Lasse Åberg mener øjensynligt, at svenskerne har brug for andet end at blive konfronteret med problemer af enhver tænkelig art, når de går i biografen. Og derfor har han søgt at puste liv i en god gammel svensk genre, den folkelige farce. Det har de seriøse anmeldere naturligvis ikke andet end foragt tilovers for. Men det kan Åberg tage sig let. Hans første film, »Høstmanøvren«, blev en gigantisk publikumsucces. Åbergs formel er enkel. Såvel »Høstmanøvren« som »Selskabsrejsen« behandler fænomener, der i den grad har parodien indbygget, at det er en større kunst at tage dem alvorligt end at gøre grin med dem. I »Høstmanøvren« dreje-

de det sig om satte mænd, der blev genindkaldt. I »Selskabsrejsen« sender han blot en gruppe middelsvenskere på charterrejse til Gran Canaria, og så går resten af sig selv. Druk, flirt og andre standard-turist-oplevelser udmøntes i anekdotiske forløb, og megen historie er der ikke i filmen. Åberg medvirker selv som en frygtssom og lidt melankolsk ungkarl og han spiller med tilløb til en underfundig humor, som der er muligheder i. (Sällskapsresan – Sverige 1980). I.M.

USS NIMITZ – FORSVUNDET I STILLEHAVET

Instruktør: DON TAYLOR

Inderst inde i denne film er der en ganske fiks idé. Under en rutinesejlads i Stillehavet kommer hangarskibet »Nimitz« ud for et naturfænomen, der bringer skibet og dets besætning 40 år tilbage i tiden, til dagen før japanernes angreb på Pearl Harbor, den 7. december 1941. »Nimitz« får derfor en enestående chance for at ændre historiens gang. Men kan man det, hvis – eller når – man kan flytte sig frem og tilbage inden for tidsdimensionen. Det giver filmen naturligvis intet svar på, men den kommer endog meget nemt om ved de mere spændende aspekter i historien. Og Don Taylor bruger mere tid og billeder på at vise os, hvorledes det militære og maritime isenkram på det atomdrevne hangarskib, der forstæeligt nok er den amerikanske flådes stolthed, fungerer. Det kunne man nok have fået fortalt på kortere tid, og trods enkelte fikse pointer er filmen derfor ikke videre tilfredsstillende. (The Final Countdown – USA 1980). I.M.

VERDENS SKØRESTE SHOW

Instruktør: ROGER GRAEF

Filmkunst har denne mekaniske affotografering af et sceneshow ikke noget at gøre med, men for alle os, der ikke var til stede i Her Majesty's Theatre i London i juni 1979, er den dog et seværdigt surrogat for selve oplevelsen af en række fremragende britiske komikere i en række meget grinagtige sketches, iscenesat af John Cleese til fordel for Amnesty International. Cleese er også på scenen sammen med Python-kollegerne Michael Palin og Terry Jones, og blandt de øvrige medvirkende er den skælmske skotte Billy Connolly, den originale Rowan Atkinson, der kan gøre det til en lille genistreg at spille klaver uden klaver, og den skarpe og begavede Peter Cook, som engang dannede par med Dudley Moore. Show'et og dermed filmen befinder sig i den smukke britiske tradition for halvvejs absurd, halvvejs satirisk humor af den type, der ikke undervurderer publikums intelligens, og selv om ikke samtlige sketches er guldgruber af vid, vil især de efterhånden mange montypythoni-ster føle sig på begejstret bølgelængde med den på én gang flabede og forfinede komik. (The Secret Policeman's Ball – England 1979). E.I.